

**Опис досвіду роботи вчителя біології і хімії СШ №120
м. Києва Сідько Олени Володимирівни
«Діяльнісний підхід на уроках біології»**

КИЇВ - 2022

«Справжній педагог має любити те, чому навчає, і тих, кого навчає»

Актуальність. У новому Державному стандарті базової і повної середньої освіти виокремлено важливість використання діяльнісного підходу у навчально-виховному процесі, який сприятиме розвитку умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань, успішній соціалізації.

Виникнення інтересу до біології в учнів здебільшого залежить від того, які методи і прийоми використає учитель на своєму уроці, яким способом він зацікавить своїх учнів.

Діяльнісний підхід визначає нові ролі вчителя:

-вчитель-фасилітатор, (фасилітатором називають викладача, вчителя, тренера, основне завдання якого полягає в стимулюванні та направленні процесу самостійного пошуку); вчитель-організатор; активний діяч, що мотивує на діяльність.

Отже, пошук методів навчання, що підсилювали б активність процесу навчання, призводить до підвищення актуальності розвивальних і проблемних методів, самостійної роботи, творчих завдань.

Науковці, які працювали над проблемою діяльнісного підходу

Творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, має потяг до нового, оригінального. Такої думки притримувались Шаталова В.Ф., Амонашвілі Ш.О., В.Сухомлинський, О.Пометун, Л.Пироженко, Л.Виготський, Дж.Дьюї, М.Коул, А.Гіна.

Відомі сучасні вчені С. П. Гончаренко, Ю. І. Мальований, В. А. Онищук, М. М. Скаткін, А. М. Алексюк, Ю. К. Бабанський та інші, проаналізувавши проблеми пізнавальної діяльності учнів, розробили науково-методичні рекомендації щодо прилучення їх до методів наукового пізнавального пошуку, формування теоретичного мислення та розвитку творчих здібностей

Впровадження досвіду

Одним із засобів реалізації діяльнісного підходу на уроках біології є запровадження проєктної діяльності, що передбачено новою навчальною програмою з біології. Йдеться про міні-проєкти. Мої учні працюють над створенням мультимедійної презентації, захищають роботу і в друкованому вигляді, відповідають на проблемні запитання і завдання вчителя і однокласників, готують проєкти на уроці у групах.

Велику роль відіграє мотивація для дослідницької діяльності. Розумію, що сучасним школярам не легко збагнути пріоритет знань, тому намагаюсь спонукати до науково-дослідної роботи. Для цього шукаю цікаві для учнів проблеми, визначаємо практичне застосування знань. Це викликає певну зацікавленість результатом, створення „ситуації успіху”, бажання ствердитись в групі однолітків.

Пропоную перелік наукових робіт здобувачів освіти, які ми успішно захищали під час районного і міського етапу.

2012 рік – Ярема Марія. Тема: ”Оцінка стану забруднення лісу села Старе кореневою губкою” – II місце

2013 рік – Калініченко Марина. Тема: ”Причини появи та профілактика пухлинних захворювань органів дихання”. – III місце

2014 рік – Рабодзей Ігор. Тема «Оцінка забруднення озера Радунка за станом популяції рослин родини Ряскових» - III місце

2014 – Шевчук Аліна. Тема «Причини появи, діагностика та лікування родимок» – II місце.

2015 – Шевчук Аліна. Тема «Вплив фітонцидів кімнатних рослин на ріст і розвиток деяких штамів бактерій» - III місце

2015 – Декалюк Анастасія. Тема «Наукові досягнення у галузі мікробіології» – II місце

2016 – Декалюк Анастасія Тема «Причини виникнення випадків водонітратної метгемоглобінемії» III місце міський захист МАН

2017 – Зиміна Марина Тема ««ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЮДИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ НЕСТАЧЕЮ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У ПРОДУКТАХ ХАРЧУВАННЯ» - I місце районний захист

2017 – Жгут Валерія Тема «Нюх, запахи та ольфатроніка» – III місце

2019 рік Коханевич Діана. Тема: «Секрет Ахатин в медицині та косметології» – II місце в районному захисті

2020- Валярчук Софія. Тема: «КОМПЛЕКСНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЛЮДИНИ» – I місце районний захист

2020- Кизюн Ангеліна. Тема: «вплив запахів на самопочуття» – III місце районний захист

2021 – Лукашевич Марія. Тема: «СТАН ЯКОСТІ ВОДОЙМ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ М.КИЄВА» – III місце районний захист

Методична діяльність

За період роботи у школі нами була розроблена і погоджена для використання в університеті ім. Б. Грінченка програма з поглибленого вивчення біології у 6 класі і з хімії у 7му класі. Окрім цього, деякі матеріали для уроків розміщені на сайті школи та інших освітніх платформах, зокрема, «Всеосвіта».

Газета «Шкільний світ» має на сторінках мою розробку заходів до тижня біології і хімії під назвою «Вода-чудо природи».

Методи і прийоми діяльності

Будь-яку діяльність людина, натхненна пізнавальним інтересом, виконує з великою цікавістю, більш ефективно.

Прийоми, що сприяють розвитку пізнавального інтересу:

Новизни, значущості, семантизації і дослідницький, евристичний і наукової суперечки, задачі та проблемне навчання.

Найчастіше використовую в роботі такі прийоми: робота в малих групах,

«Мозковий штурм», «Вірю-не вірю», «Синквейн», «Діаграма Вена», моделювання, індивідуальні завдання, «Знайти відповідність», «Помилка», «ДЕВІЗ», «fishbone»«Гроно». Інтерактивна дошка “Smart board” та її програмне забезпечення дозволяють проводити уроки на більш високому рівні. Подобається користуватись mozaBook, де є чудові 3D зображення і цифрові уроки.

Одним з напрямів діяльності є участь в екологічних проєктах. Декілька років поспіль брали участь у конференціях, організатором яких є Державне агенство водних ресурсів. Учні проводили екологічні дослідження, брали участь в олімпіадах.

З 2020 року очолюю шкільну предметну методичну комісію. До її складу входять 9 вчителів. Нами проводиться робота щодо накопичування прикладів і задач, які ілюструють реалізацію наскрізних ліній, спрямованих на розвиток і соціалізацію старшокласників, формування їх наукового світогляду, культури, екологічного стилю мислення, економічно грамотної поведінки, зацікавленості до творчих досліджень, навичок життєзабезпечення і саморозвитку.

Маю нагороди державного зразка за сумлінну працю та творчий підхід (Управління освіти – «За сумлінну працю, майстерність у професійній діяльності» - 2016р.,2020р, 2022р.). СШ №120 - «За сумлінну працю, майстерність у професійній діяльності» - 2014, 2015р,2021р «За творчий підхід та майстерно проведений захід в День Науки» - 2016 р., «За досягнення високої результативності в роботі з обдарованими учнями» - 2016р,2019р).

У 2017 році брала участь у конкурсі «Учитель року», де посіла III місце.

Змінюються умови, форми й засоби навчання, та незмінним залишається головне призначення вчителя – навчити людину бути Людиною. І саме це має найбільше втілити класний керівник. Вважаю, що роль класного керівника має

полягати у тому, щоб стати дітям порадником, консультантом, партнером у спільній діяльності. При цьому сам вчитель має володіти високими моральними якостями.

Висновок

Діяльнісний підхід забезпечує підвищення мотивації та пізнавального інтересу до вивчення предмету; покращення середнього балу оцінювання навчальних досягнень учнів; їх залучення до участі в предметних олімпіадах та конкурсах природничого спрямування.

Реалізація діяльнісного підходу на уроках біології забезпечує: спрямованість навчального процесу на формування здібностей до колективної роботи, шлях до самоосвіти, працю, що переростає в творчість, активність учнів переводиться в самостійність, відбувається подолання інтелектуальних труднощів, формування нових здібностей.

«Не витрачай свій час в марній боротьбі за досконалість, просто прагни робити все якнайкраще»